



Univerzita Palackého
v Olomouci



Podklady místo přípravného kurzu

1. literatura a zdroje informací, 2. přehled institucí,
3. analýza inscenace



Univerzita Palackého
v Olomouci

1. Literatura a zdroje informací o divadle



100% Základní literatura

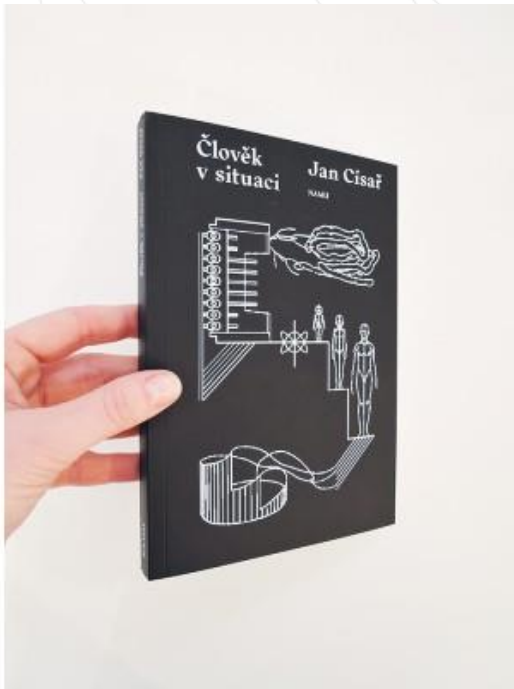


- Christopher Balme: Úvod do divadelnej vedy
- Bratislava, 2018 (německy 1995)
- Základní přehled typů herectví, vnímání diváků, práce s divadelní prostorem
- Přehled základních i aktuálních teorií
- Kapitoly o interdisciplinaritě (antropologie, media, vizuální umění)



Univerzita Palackého
v Olomouci

Základní literatura – česká



- Jan Císař: Člověk v situaci
- Základní uvedení divadelní komunikace a smyslu divadla ve světě



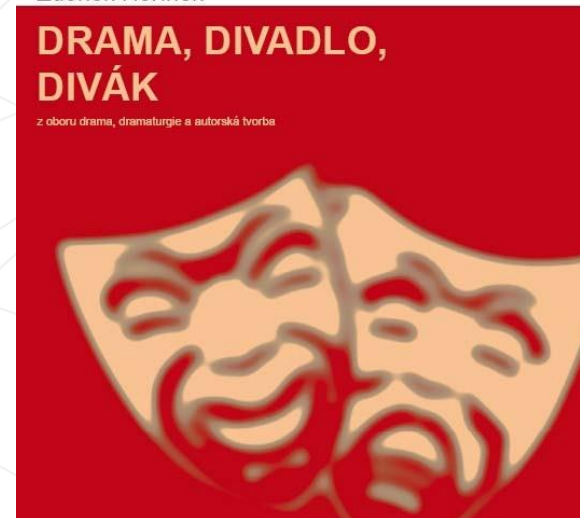
Univerzita Palackého
v Olomouci

Základní literatura – česká

- Zdeněk Hořínek: Drama, divadlo divák
- Opakovaně vydávaná příručka popisující základní pojmy divadla a dramatu
- Definice dramatické situace, mizanscény, práce režie a dramaturgie, fabule



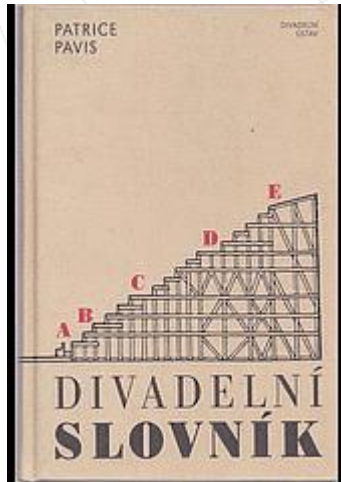
Zdeněk Hořínek





Univerzita Palackého
v Olomouci

Základní literatura - světová



- Patrice Pavis: Divadelní slovník
- Hesla od a po Z o všem v divadle



Základní literatura - světová

- Erika Fischer-Lichte: Estetika performativity,
- Přehodnocení pojetí divadla jako znaku,
- Důraz na tělesnost a materiálnost, atmosféru a událostní rozměr divadla
- Pro pokročilejší čtenářstvo

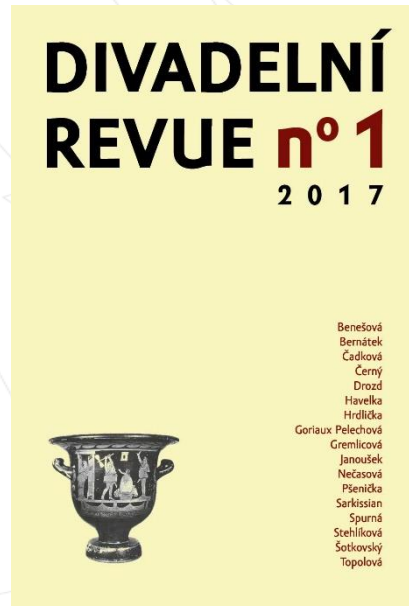
erika
fischer-lichte

estetika
performativity



Univerzita Palackého
v Olomouci

Základní odborná periodika



- Divadelní revue: Odborný časopis, vydává pražský Institut umění – Divadelní ústav, vychází 3x ročně,
- Široké zaměření, hlavně historie moderního českého a světového divadla
- www.divadelnirevue.cz



Univerzita Palackého
v Olomouci

Základní odborná periodika

- Theatralia: Odborný časopis, vydává Katedra divadelních studií Masarykovy univerzity v Brně, vychází dvakrát ročně
- Zaměřuje se na současný divadelní výzkum, významně na vztah divadla a antropologie
- <http://www.phil.muni.cz/journals/index.php/theatralia>





Univerzita Palackého
v Olomouci

Základní divadelní periodika



- Kritický dvojměsíčník o divadle
- Publikuje delší kritiky a nové divadelní hry
- Pořádá Ceny divadelní kritiky za nejlepší inscenace, herecké výkony atd.
- <http://www.svetadivadlo.cz/>



Univerzita Palackého
v Olomouci

Základní divadelní periodika

- Obtýdeník s recenzemi hlavně českých divadel,
- Divadelní publicistika: rozhovory, reportáže, ankety, fejetony
- <https://www.divadelni-noviny.cz/>





Univerzita Palackého
v Olomouci

Základní divadelní periodika



- Revue zaměřená na reflexi současného tance
- Vedle článků o současném českém a světovém tanci sleduje také přesahy do jiných oblastí: performance, rituály, taneční filmy
- <http://www.tanecnizona.cz/>



Univerzita Palackého
v Olomouci

Základní divadelní periodika

- Čtvrtletník specializovaný na loutkové a objektové divadlo
- Nejstarší loutkářský časopis na světě
- www.loutkar.eu





Univerzita Palackého
v Olomouci

Internetové portály

TA – online časopis o tanci

**DB – studentská platforma
KDFS**





Univerzita Palackého
v Olomouci

Internetové portály

Hlavní zdroj informací o
divadle: www.divadlo.cz



Přehled nabídek, kauz a
témat v kultuře a kulturní
politice: www.culturenet.z





Univerzita Palackého
v Olomouci

Kde všechno najít?

www.caslin.cz

... souborný katalog knihoven ČR



Univerzita Palackého
v Olomouci

Kde jsou knihy o divadle?

**[http://kramerius-
vs.nkp.cz/](http://kramerius-vs.nkp.cz/)**

**... národní digitální knihovna pro studující
VŠ**



Univerzita Palackého
v Olomouci

Kde najít dějiny a současnost divadla?

vis.idu.cz

...Virtuální studovna IDU



Univerzita Palackého
v Olomouci

**Kde najít aktuální zpravodajství o divadle v době
epidemie? Newsletter „Kultura v karanténě“**

<https://www.idu.cz/cs/aktualne/aktuality>



Univerzita Palackého
v Olomouci

2. Divadelní instituce



Univerzita Palackého
v Olomouci

Institut umění – Divadelní ústav (IDU): www.idu.cz



- Dokumentace
- Publikace
- Propagace
- Knihovna
- Výstavy
- Věda



Univerzita Palackého
v Olomouci

Pražské Quadriennale: www.pq.cz



- Světová výstava
- Scénografie, divadelní architektura
- 800 umělců / 600 akcí
- 6–16 2019 Praha
- Pořádá IDU



Univerzita Palackého
v Olomouci

Divadelní oddělení Národního muzea



- Přes 500 000 předmětů
- Starší divadlo i současnost
- Dokumentace a archivace
- <https://www.nm.cz/historicke-muzeum/divadelni-oddeleni#odborna-cinnost>



Univerzita Palackého
v Olomouci

Ostravský divadelní archív (NDM)



- Sdružený archív ostravských divadel
- Organizuje Národní divadlo moravskoslezské
- Přehled všech inscenací
- <https://www.ndm.cz/cz/stranka/410-ostravsky-divadelni-archiv.html>



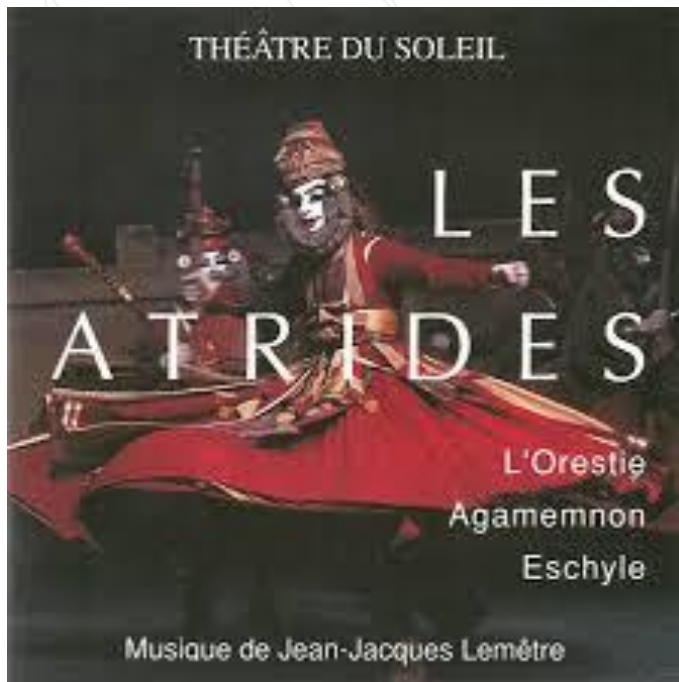
Univerzita Palackého
v Olomouci

3. Analýza inscenace



Univerzita Palackého
v Olomouci

Ukázka: Agamemnon, Theatre du Soleil (1990)



- Část záznamu:
<https://www.youtube.com/watch?v=fjPiUNbyVsM&t=3s>
- Základní informace o Aischylově Oresteji:
<https://cs.wikipedia.org/wiki/Orestie>
- Text:
<https://kramerius5.nkp.cz/view/uuid:776d4be0-4ad3-11de-b200-000d606f5dc6?page=uuid:9faa2c00-7bbb-11e7-8b50-001018b5eb5c>



Základní rozlišení pojmů

- **Předloha**
 - obvykle text, partitura (drama, nebo neliterární text)
- **Inscenace**
 - Fixovaná estetická struktura, obvykle výtvar režiséra a jeho týmu
- **Představení**
 - Jedinečná událost, provedení inscenace



Analýza inscenace

- A) Transformační
 - Porovnání s předlohou
- **B) strukturální**
 - Rozbor vztahů mezi částmi a celkem inscenace



Možné výchozí otázky

- Co spojuje jednotlivé prvky?
- Jaké jsou hlavní protiklady, kontrasty a podobnosti mezi prvky?
- Co mě znepokojuje, které momenty jsou silné/nudné, proč?



Příklad: herectví

- V jakém vztahu je text a tělo / herec a role?
- Co dominuje (hlas, gesto, pohyb)?
- V jakém vztahu je herec, postava a kostým?
- Jaké vzory a metody jsou použity?



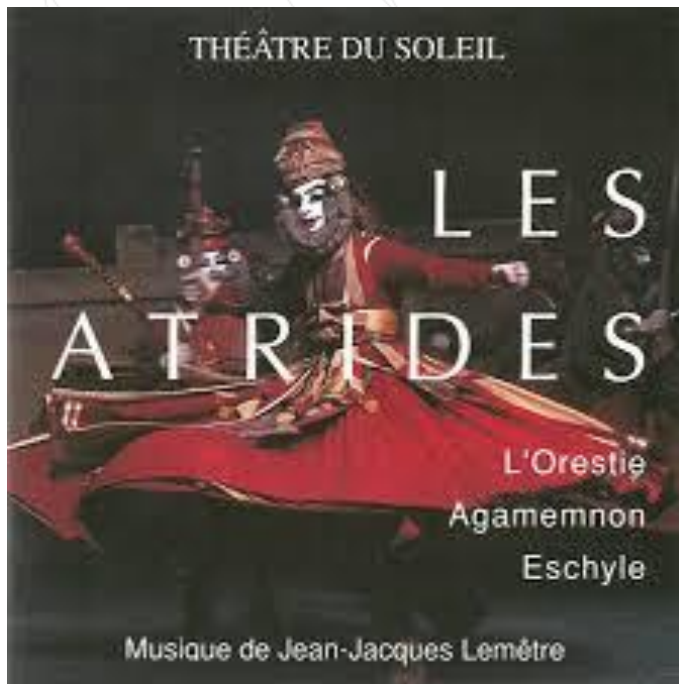
Rozdíl mezi hercem, postavou a osobou

- Herec
 - Člověk se svým charismatem, charakterem, dispozicemi
- **Herecká postava**
 - Hercův výtvor
- **Dramatická osoba**
 - Soubor znaků daných textem či předlohou



Univerzita Palackého
v Olomouci

Cvičení 1



- 1. Pust'te si pasáž mezi koncem hlídačova monologu a příchodem chóru (4.12-7.17).
- 2. Jde o „mezeru“ mezi dvěma výstupy: Čím se inscenace liší od předlohy?
- 3. Pust'te si pasáž a) bez zvuku b) bez obrazu: čím vším se ohlašuje příchod? Co je zde divadelní mimo text?



Univerzita Palackého
v Olomouci

2.Cvičení:

Porovnejte dvě verze servírování oběda z Goldoniho Sluhy dvou pánů – jak se liší práce herců: a) jak se liší mluva, b) jak se liší pohyb těla od pasu dolů, c) jak se vytváří komické efekty?

Giorgio Strehler (1.11.40-1.16.15)



Ivan Rajmont (1.24.00-1.34.00)





Univerzita Palackého
v Olomouci

Děkuji za pozornost

martin.bernatek@upol.cz